

# Kmečka trgovina

## Gospodarsko ogledalo Slovenije

Na seji banovinskega sveta v Ljubljani se je razpravljalo o našem splošnem gospodarstvu. Glavno zlo za Slovenijo je uvoz žita in moke. Tako smo morali uvoz žita v Slovenijo povečati za okrog 200 milijonov dinarjev. In tu se pokaže tisto zlo, ki Slovenijo zadene najbolj, namreč, da mora revni slovenski človek podpirati bogatega vojvodinskega veleposestnika. Prizad namreč drži cene žitu in moki na domačem trgu zelo visoko, da lahko radi tega tekmuje s cenami žit na svetovnih trgih. Da je cena živilom visoka, je pa v glavnem v korist žitornim krajem, nikakor pa ne Sloveniji, ki mora letno uvoziti okrog 10.000 vagonov žita. Gornji pojav je nujno zlo naše centralistične uprave. Pri izvedbi gospodarskih samouprav bi se mogoče z modrimi ukrepi to zlo dalo odpraviti, pri sedanjem upravnem sistemu je pa odprava tega nemogoča.

### Cene goveje živine

Voll. V Mariboru debeli 4.50 din, poldebili 4, plemenski 4 din. V Ljubljani debeli 5.50 din, poldebili 5 din, plemenski 4.50 din. V Ptujju so bili povprečno od 3.50 do 4.50 din. V Laškem so bili od 4 do 5.50 din kg žive vage. V Kranju debeli 6.25 din, ostali pa 5—5.50 din. V Zagorju ob Savi od 3.50 do 4.50 din.

Biki. V Ptujju so bili 3.50—4.25 din, v Murski Soboti pa 4.50—5.50 din.

Krave. V Mariboru debele 3.50—4.25 din, mlazne in breje 3—4.75 din, klobasarice 2—3 din. V Ljubljani prvovrstne krave 4 din, ostale 3—3.50. V Ptujju povprečno 2—4 din. V Ljutomeru povprečno 2.50—3.75 din, v Murski Soboti pa 2.50 do 3 din. V Laškem 3.50—4.50, v Zagorju ob Savi 4—4.50 din, v Kranju 5—5.50 din.

Telice in mladi junčki. V Mariboru 4—4.75 din, v Ljubljani 4.50—5 din, v Ptujju 3.50—4.50 din, v Ljutomeru 4—4.50 din, v Murski Soboti 4.50 do 5.50 din, v Laškem 4.25—5.25, v Zagorju plemenske telice 6.50—7 din, klavne 4—4.50 din, v Kranju 5.50—6.25 din.

Teleta. V Mariboru 4.50—6 din, v Ljubljani 7—8 din, v Ljutomeru 5—6 din, v Murski Soboti 4.50—5 din, v Laškem 5—6 din, v Kranju 7—8.

### Svinje

Plemenske. V Ptujju 7—7.25 din, v Kranju mladi pujski 7—8 tednov stari 140—280 din komad.

Debele svinje. V Ljubljani 9 din, v Ptujju 8 do 8.50 din, v Murski Soboti 9 din, v Laškem 10 din, v Kranju 10—11 din kg žive vage.

Pršutarji. V Ljubljani 7—8 din, v Ptujju 7.25 do 7.75 din, v Ljutomeru 6—7 din, v Murski Soboti 8 din, v Laškem 8.50 din, v Kranju 8.50 do 9.50 din kg žive vage.

### Konji

V Ptujju 500 do 5000 din komad, žrebeta 950 do 2000 din komad.

### Meso

Govedina. Maribor 8—12 din, salo 15—16 din, Ljubljana 8—12 din, enako v Ljutomeru, Murski Soboti, Laškem in Kranju.

Svinjina. Maribor 11—12 din, reberca 10—12, Ljubljana 16 din, Ljutomer 13 din, Laško 18 din, Kranj 18 din.

Slanina. Maribor 14—15 din, Ljubljana 16 din, Ljutomer 15 din, Laško 18 din, Kranj 22 din.

Svinjska mast. Ljubljana 18 din, Ljutomer 16, Murska Sobota 18 din, Laško 19 din, Kranj 19.

### Med

se prodaja v Ljubljani po 16 din, v Ljutomeru po 16 din, v Murski Soboti po 12 din, v Kranju po 22—24 din kg.

### Kože in volna

Goveje. Ljubljana 11 din, Ljutomer 8 din, M. Sobota 9 din, Laško 7 din, Kranj 8—11 din kg.

Telčje. Ljubljana 10 din, Ljutomer 9 din, M. Sobota 10 din, Laško 8 din, Kranj 14 din.

Svinjske. Ljubljana 8 din, Ljutomer 9 din, M. Sobota 9 din, Kranj 8 din.

Volna. Neoprana Kranj 24—26 din, oprana pa 34—36 din kg.

### Vino

V Sloveniji se cene vinu od zadnjega poročila niso bistveno spremenile. Živahno se pa trguje z dalmatinskimi vini, katerih se je v decembru izvozilo v Nemčijo 3629 hl, v Češko-Slovaško pa 2461 hl. V severni Dalmaciji se bela in črna vina plačujejo 2.80 do 3.50 din liter. V okolici Šibe-

nika se plačuje črno vino 3 din liter, belo 4 din, opolo 3.6<sup>o</sup> din. Kaštelanska vina se plačujejo 3.50 din. Vino na Visu, Hvaru in Korčuli se plačuje 3.75—4.25 din liter. Na Pelješcu so boljše vina 4—5 din. V Hercegovini se gibljejo vinske cene (bela vina — žilavka) med 5 in 6 din liter.

Zanimiv je ukrep bolgarske vlade, ki hoče odkupiti od bolgarskih vinogradnikov 30.000.000 litrov vina in ga predelati v žganje, samo zato, da bi se na ta način cena ostalemu vinu izboljšala.

V okolici Ljutomera se plačuje navadno mešanico vina pri vinogradnikih 4—6 din, finejše sortirano vino pa 6—8.50 din liter.

### Sadje

V Mariboru so jabolka na trgu 3—6 din, hruške 8—16 din, suhe slive 8—12 din, celi orehi 10, luščeni 30—32 din kg. — Jabolka v Ljubljani 5—8 din, v Ljutomeru 3—5 din, v Kranju 5—7.

### Žito

Cene raznim vrstam žita so od našega zadnjega poročila ostale skoraj popolnoma iste. Kupčija z žitom ni živahna.

### Krna

Seno. Maribor 0.80, Ljubljana 0.95—1 din, Ljutomer 0.50, Laško 0.50—0.60 din, Kranj 1 din kg. Slama. Ljubljana 0.60, Ljutomer 0.30, Laško 0.25—0.30 din, Murska Sobota 0.35, Kranj 0.60.

## Razgovori z našimi naročniki

Naprava kupoprodajne pogodbe po stranki sami. J. S. Kupili bi radi vinograd s hišo ter vinski posodo od sestre in moža ter pogodbo sami napravili brez sodelovanja notarja. Pogodbo res lahko sami spišete in je v glavnem treba le, da natanko navedete kupljene nepremičnine in premičnine ter ceno. Hkratu naj prodajalca izjavita, da dovolita prepis lastninske pravice pri prodanih nepremičninah (navesti je treba vložne številke ter katastralno občino) na Vaše ime. Radi odmere prenosnih pristojbin je potrebno, da v pogodbi navedete, da odgovarja kupna cena prometni vrednosti. Pogodbo sestavite v štirih izvodih. Dva bosta za stranki (prodajalca in kupeca), eden za davčno upravo in eden za zemljiško knjigo. Tiskovine kupnih pogodb dobite lahko v prodajalni Tiskarne sv. Cirila. Podpisa prodajalcev je treba overiti, in sicer lahko pri sodišču, pri čemer je treba plačati za zapisnik 7.50 din ter za vsak overjen podpis po 15 din. Pogodbo samo kolkujete s kolekom za 10 din. Čim pogodbo sklenete, odnosno podpišete, jo morate najkasneje v 14 dneh prijaviti davčni upravi in svrhu odmere pristojbin ter v to svrhu priložiti nekolkovan prepis. Ta prepis naj bo sodno overjen; za to overitev ni treba plačati pristojbin. Nato morate zaprositi pri zemljiški prometni komisiji za odobritev pogodbe, ako se kupljeno posestvo nahaja v 50 km pasu od meje. Te prošnje ni treba kolkovati. Ko bo pogodba odobrena in bodo pronesne takse plačane, predlagajte pri zemljiško-knjižnem sodišču pismeno, pa tudi lahko ustno na kak uradni dan, naj se kupljene nepremičnine preprišajo na Vaše ime. Predlog je treba kolkovati z 22.50 din. Za primer, da so na prodanih nepremičninah vknjižene kakšne zastavne pravice ali druga bremena, se morate domeniti, ali jih boste prevzeli v svojo plačilno obvezo, ali pa kupite posestvo bremen prosto. Ako prodajalca ne bosta mogla pred prodajo doseči izbrisa bremen, se boste morali dogovoriti z vpisanimi upniki, da-li dovolijo bremen prost prepis posestva na Vaše ime. Ako tega dovolila ne bodo dali, se bo prepisala lastnina prodanih nepremičnin na Vaše ime z vsemi bremenami vred in jamčite v tem primeru za plačilo vknjiženih terjatev in bremen s kupljeno nepremičnino.

Podedovana puška odvzeta, prošnja za novo dovoljenje. M. V. Dovoljenje za posest puške, katero je imel Vaš pokojni oče, ne velja za Vas. Ako posedujete lovsko puško z eno ali več cevmi, zadošča, da jo prijavite — in sicer lahko potom občine — okrajnemu načelstvu. Dovoljeno je, da jo imate doma in jo smete nositi tudi izven hiše z ustreznim količino streliva, a le za obrambo svoje imovine. — Ako pa imate lovsko karabinko, tedaj potrebujete za posest karabinke posebnega dovoljenja od strani okrajnega načelstva. — Ako hočete katero koli dopustno orožje nositi izven doma brez omejitve, morate prositi tudi za za devno posebno dovolilo, in sicer okrajno načelstvo

### Mlečni izdelki

Mleko Maribor 1.50—2 din, M. Sobota 1.50 din liter. Maribor smetana 10 din, surovo maslo 24, čajno 28—32 din, domač sir 8—10 din, jajce 0.70 do 1.25 din.

### Perutnina

Kokoš 20—25 din, par piščancev 24—60 din, puran 30—70 din, raca 18—24 din.

### Zelenjad

Čebula 3—4 din, česen 6—10 din, glava zelja 0.50—3 din, kg kislega zelja 3 din, 3—5 komadov repe 1 din, kg kisle repe 2 din, komad karfižole 2—10 din, komad ohrovtja 0.50—1.50 din, kg hrena 8—9 din, komad zelene 0.50—3 din, sopek petršilja 0.50—1 din, komad endivije 0.50—1.50, kg endivije 10 din, kg radiča 10—12 din, kup motovilca, radiča, špinacije in vrtnega korenja 1 din, komad pora 0.25—1 din, 2—4 kolerabe 1 din, 3—5 redkev 1 din, sopek majarona 1 din.

### Sejmi

Od 18. do 25. januarja bodo sejmi v sledečih krajih: 18. januarja svinjski v Celju, Ptujju in Trbovljah, v petek svinjski v Mariboru, v soboto svinjski v Brezicah, v ponedeljek v Središču ob Dravi svinjski; v torek, 24. januarja, živinski sejem v Mariboru, 20. januarja živinski pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; 21. januarja živinski in kramarski v Teharju pri Celju in v Vidmu, dne 25. januarja pa v Koprivnici in Slovenjgradcu živinski in kramarski.

potom pristojne občine. Tako dovolilo boste dobili le, ako dokazate, da je podana osnovana potreba za nošenje orožja izven doma brez omejitve in da niste doslej bili kaznovani radi kakšnega hudodelstva ali dejanja iz koristoljublja. Zoper odločbo okrajnega načelstva imate pravico pritožbe na banko upravo v Ljubljani.

Sestra zahteva vrnitev že odpuščenega dolga. N. N. Pred več leti, ko ste kupovali posestvo za svojo hčerko, Vam je dala sestra hranilno knjižico z vlogo par tisoč dinarjev. Sestra je krstna botra Vaše hčerke ter je izjavila, da knjižice ne bo treba vrniti. To izjavo je pri neki poznejši priložnosti še ponovila. Sedaj pa Vas hoče tožiti na povrnitev cele vložene vsote. — Ako Vam je sestra res vložno knjižico podarila, odnosno izjavila, da je ni treba vrniti, tedaj se Vam tožbe ni treba bati. Ako nimate prič, boste pač zaslili kot stranka. Pri tem Vam seve ne moremo prerokovati, komu bo sodišče dalo več vere, ali Vam ali sestri, ako bi slednja morda zanikala, da bi se bila kdaj odrekla pravici zahtevati vrnitev hranilne knjižice. V vsakem primeru pa lahko ugovarjate, da Vam pritiče zaščita in Vam posojila ne bo treba vrniti, preden ne bo sestra izstavila nove zadolžnice. Plačati bi morali doslej zapadle tri anuitete znižanega dolga.

Upnik noče priznati leta 1937 plačanega zneska kot anuiteto. J. K. Upniku ste plačali 2. marca 1937 na račun zaščitenega dolga 1000 din. Upnik tega zneska noče vpoštovati kot obrok prve anuitete in ga tudi v novi zadolžnici ni vpošteval. Zadolžnico ste podpisali, ker tega niste opazili. — Nove zadolžnice sicer niste upravičeni zahtevati, odnosno Vam je upnik ni dolžan izstaviti, vsekakor pa velja leta 1937 plačani znesek že kot anuiteta. Upnik se ne bo mogel sklicevati na to, da ste podpisali novo zadolžnico, pri čemer se plačani znesek ni vpošteval kot anuiteto, kajti vsi dogovori, ki so nasprotni določilom uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov in v škodo dolžnika, za slednjega ne veljajo. Ako Vas bo morda upnik tožil na plačilo anuitet, ne vpoštevajoč navedenih 1000 din, bo pravdo izgubil. Dolžni ste plačati doslej zapadle tri anuitete. Paziti morate, da ne boste prišli v zamudo, kajti ako ne bi plačali anuitet pravočasno, odnosno v naknadno danem 15 dnevem roku, bi bil upnik upravičen zahtevati takojšnje plačilo vseh nadaljnjih anuitet. Glavnica se je imela znižati na polovico, višina obresti za čas do 23. novembra 1933 ni smela presegati 10%, za čas od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 en odstotek, za čas od dne 27. septembra 1936 naprej pa ne sme presegati treh odstotkov.

Prevzem dolga iz leta 1922 in odrekanje zaščite. H. A. Leta 1922 ste najeli posojilo ter so je vknjižila zastavna pravica na Vaši dve posesti. Eno izmed teh posestev ste leta 1926 prodali, pri čemer Posojilnica ni dovolila, da bi se zbrisala zastavna pravica z Vašega drugega po-

sestava. Dolg je ostal neplačan, Vi pa še vedno solidarni dolžnik s kupcem ali porok, kakor pravite. Posestvo kupca je prišlo na dražbo in ste Vi 2. avgusta 1932 nastopili kot izdražitelj ter posestvo faktično izdražili. Posojilnica je svojo terjatev odstopila PAB, slednja pa stoji na stališču, da Vam ne pritiče zaščita in da je to nov dolg, češ, ker ste ga prevzeli avgusta 1932. Radi tega Vam Posojilnica grozi s tožbo, ako ne bi plačali celega neznižanega dolga. — Stališče PAB ni pravilno. Ako ste Vi ostali solidarni dolžnik, pa tudi, ako ste ostali le porok, Vam pritiče zaščita, ker gre za dolg, ki je nastal leta 1922 in ki ste ga sami najeli tako, da izdraženje posestva, obremenjenega z zastavno pravico za ta dolg, ne pomeni morda nastanka novega dolga, marveč je dolg ostal star. Zato ste dolžni plačati le doslej zapadle anuitete znižanega dolga. Opozorjamo Vas pa, da je to naše mnenje, da najvišje sodišče o tem še ni sodilo in da so nekateri juristi takega mnenja kakor PAB.

Upanica zahteva potom odvetnika takojšnje plačilo dolga iz leta 1929. G. F. Zasebnica Vam je leta 1929 posodila denar in zahteva sedaj takojšnje plačilo cele vsote z obrestmi vred. — Ako ste zaščiten kmet, Vam mora upnica najprej izročiti novo zadolžnico o znižanem dolgu z znižanimi obrestmi. Šele potem, ko Vam bo to zadolžnico izročila, boste dolžni plačati, in sicer anuitete, ki bodo dotlej zapadle. Do danes so zapadle prve tri anuitete. Z ozirom na to se Vam tožbe zaenkrat ni treba bati. Pazite pa, da boste pravočasno plačali anuitete, kajti ako bi prišli v zamudo, čeprav le delno, bi morali plačati vse nadaljne anuitete naenkrat.

Lovski paznik in pazniški izpit. N. N. Pravilnik o uporabi zakona o lovu določa, da sme biti za lovskega čuvaja postavljena samo oseba, ki ji je občno upravno oblastvo priznalo sposobnost za ta poklic. Ta sposobnost se sme priznati osebi: a) ki je pismena, b) ki je izučen lovec, c) ki pozna potrebne predpise zakona, d) ki je duševno in telesno popolnoma zdrava in ima dober vid in sluh, e) ki je zadostila vojaški obveznosti, f) ki ni pod skrbstvom, ki ni sodnijsko obsojena zaradi zločina vobče ali zaradi prestopka, napravjenega iz koristoljubja, dokler trajajo posledice kazni, ki ni obsojena na izgubo častnih pravic, dokler ta kazen traja; ki ni občeznani pijanec; ki ni kaznovana radi pregreška po §§ 14, 17 in 88 lovskega zakona v zadnjih šestih letih; ki ni bila

več kot dvakrat kaznovana zaradi takih pregreškov; ki mu ni bila v zadnjih treh letih morebitna zakupna pogodba razveljavljena zaradi pustošenja; ki ni bila v zadnjih dveh letih kaznovana radi pregreško po § 85 t. 3 in § 87 lovskega zakona. — Kdor želi, da se mu prizna sposobnost za lovskega čuvaja, mora opraviti pri okrajnem načelnstvu izpit za lovskega čuvaja. Takega izpita pa ni dolžna opraviti oseba, ki izpolnjuje pogoje iz § 135 zakona o gozdovih. Ti pogoji so, da je oseba dovršila iogarsko šolo ali opravila izpit za čuvajsko službo, da je dovršila 21. leto, odslužila svoj rok pri vojski in da je povsem zdrava, za gozdarsko službo sposobna in neprikorna.

Vsakoletno zvišanje državnega davka. J. M. Pritožujete se, da morate od istega posestva plačevati vsako leto večji državni davek. — Zemljarina in zgradarina se nista v zadnjih letih pravni nič povišali. Morda se je zvišala samoupravna (občinska) doliada? To boste zvedeli na občini. Zemljarina znaša 10% katastralnega čistega donosa. Ako presega katastralni čisti donos posestva 1000 din, se plačuje pri donosu do 2000 din še dopolnilni davek v iznosu 2% donosa; pri donosu nad 2000 din do 4000 din v iznosu 3%, pri donosu nad 4000 din do 6000 din v iznosu 3,5%, pri donosu od 6000 do 8000 din v iznosu 4%, pri donosu od 8000 do 10.000 din 4,5% itd. progresivno vedno više.

Konzumno društvo terja plačilo. U. J. V kolikor Vam konzumno društvo grozi z rubežem, se Vam rubeža ni treba bati, dokler ne boste toženi in ne bo morebitna sodba pravomočna. V pravdi navajajte vse to, kar ste nam pisali. Ako ste plačali 50 kron kot delež, se bo konzumnemu društvu najbrž lahko posrečil dokaz, da ste pristopili in bili sprejeti kot član društva, ki je zadruga. Zadruga pravila so bila pozneje večkrat spremenjena in je bil zadrugi delež zvišan na 300 din. Zadevni sklep občnega zbora je vpisan v zadrugi register in je obvezen za vse člane, kojih članstvo še ni prestopalo. Članstvo pa ne preneha že s tem, da član skozi več let ničesar več ne kupuje ali da podružnica v kraju njegovega domovališča več ne posluje, marveč le z izstopom (ako odpove zadrugi članstvo najmanj tri mesece pred koncem poslovnega leta), s sklepom načelnstva ali z izključitvijo. — V primeru, da bi od Vas zahtevali doplačilo zadrugnega deleža, Vam morajo seve vpisati v dobro določene odstotke izvršenih nakupov.



Mihec pa — ne bodi len — jih začne vleči po vodo in jim zavija vrat.



Lov mu je sijajno uspel!

### Za zimske večere

V neki trdnjavi je bilo 600 vojakov. Kapetan jih je tako razdelil, da je vsako stran branilo po 200 vojakov. — Polkovniku se ta razdelitev ni dopadla in je vojake razdelil tako, da je vsako stran branilo 250 vojakov. — Generalu pa tudi ta razvrstitev ni bila všeč in dal je naredbo, da mora vse štiri strani braniti 300 vojakov. Kako so postavili vojake kapetan, polkovnik in general?

150	150	General:
150	150	
100	50	Polkovnik:
50	50	
100	50	
50	100	
50	100	Kapetan:
100	100	
50	100	

Nekdo je povabil 12 gostov. V zalogi je imel samo 11 buteljk vina, a vendar je vsak gost dobil 1 buteljko. Kako je bilo to mogoče? (Gostitelj je dal iz gostilne prnesti eno buteljko.)

V neki družini je bilo precej otrok, bratje in sestre. Ko so vprašali deklico, koliko otrok je v hiši, je rekla: »Jaz imam ravno toliko sester ko bratov.« Najstarejši fant pa je na isto vprašanje odgovoril: »Jaz imam pa dvakrat toliko sester ko bratov.« Koliko fantov in deklic je bilo v družini? (Bili so trije bratje in štiri sestre.)

## Našim malčkom

Dobro si je pomagal!



Mihcu zadiši račja pečenka.



... in gre v vodo.



V glavo mu pride imenitna misel: natakne si na glavo bučo...



Race pripiljavajo k buči in začne se in oju maštiti.